

Vyplatí se přechod na Windows XP?

S Windows XP nejede Microsoft konečně po dvou kolejích. Nový operační systém spojuje to nejlepší z Windows 2000 a 9x a slibuje všem uživatelům novou, vzrušující budoucnost. V průběhu prosince by se na pultech našich obchodů měly objevit lokalizované Windows XP Cz, a tak jsme si za vás položili věčnou otázku, vyvstávající s každou novou verzí programů - má smysl upgradovat? A aby vaše rozhodování bylo snazší, k tématu doplňujeme i malý test. Takže - 3-2-1-start do nového světa XP..

Windows Millennium jsou právě rok na trhu a Windows 2000 ne o mnoho déle. A už je zde opět zbrusu nový operační systém XP od Microsoftu. A opět má tento nový systém posunout hranice možného a vše současné odsunout do stínu. Mnozí uživatelé sice zcela úmyslně čekali na XP, přičemž "vynechali" Millennium, respektive Windows 2000. Přesto se však objevují i u nového systému základní otázky: Vyplatí se opravdu přejít na XP? Není příliš náročné při nové instalaci všechno znovu nakonfigurovat a nastavit? A snad také ještě hodně nákladné při cenách kompletního nového hardwaru? Kdo takto přemýšlí, možná ušetří peníze, ale propásne nové možnosti. Protože Windows XP nejsou jen extrémně stabilní, ale jsou i zábavné - ovšem s předpokladem odpovídajícího ochotného hardwaru. Vybavit počítač novým operačním systémem se vyplatí. Jak to udělat, aby se přechod vydařil, a na co při tom musíte dát bezpodmínečně pozor, se dozvíte od Chipu.

Rozdíly mezi verzemi Home a Professional.

Windows XP vychází sice ve dvou verzích, ale pro konečného zákazníka je určena pouze Home Edition. Professional Edition se zaměřuje výhradně na firemní zákazníky a od Home verze se odlišuje následujícími přídatnými vlastnostmi: podporou multiprocessoru, remote desktopem, přístupem k doménám, rozšířenými síťovými schopnostmi, speciálními přístupovými možnostmi, správou uživatelských skupin, službou Remote Installation Service a rozhraním Multilingual User Interface.

1. Jsou Windows XP pro váš počítač příliš? Pak je váš PC slabý!

Než vůbec budete moci začít, musíte zjistit, zda je váš PC vhodný pro instalaci a provoz Windows XP. Microsoft udává na XP internetových stránkách následující systémové předpoklady: Procesor s nejméně 233 MHz (doporučeno 300 MHz nebo vyšší), 128 MB RAM a 1,5 GB paměti pevného disku. Na počítači s těmito parametry XP opravdu běží: a sice právě tehdy, když se "běhání" definuje jako "ne úplně stání". Ve srovnání s opravdu čilým Millennium pochodí XP špatně: Nejenže Millennium rychleji startuje, ale i v normálním běžném každodenním provozu běží plynuleji.

Aby mohl váš počítač opravdu dobře pracovat s novými Windows, měl by mít procesor se 700 MHz, nejméně 128 MB, lépe 256 MB RAM operační paměti, a co možná nejaktuálnější hardware. Bez toho to celé nemá smysl. U tématu grafická karta jsou požadavky rozdílné. Kdo pracuje hlavně v 2D oblasti, tomu bude při každodenním použití 8MB karta úplně stačit. Naproti tomu fandové her a grafiky by měli použít 3D akcelerační a nejméně 32 MB RAM, aby se neocitli jako v "líném kině". Můžete se předem informovat na www.microsoft.com/windowsxp/pro/techinfo/planning/appcompat/AppCompatXP.doc, který hardware Windows XP podporují. Není-li zde váš hardware uveden, můžete také na www.microsoft.com/hcl spustit vyhledávání.

Nové PC s nejaktuálnějším hardwarem by neměly mít s tímto operačním systémem žádné velké problémy. Vlastníci starších počítačů by měli přemýšlet o přestavbě. To platí především o podpoře ovladačů, protože se starším hardwarem jednají výrobci většinou macešsky. Hledejte jednoduše na internetových stránkách příslušného výrobce nejnovější ovladače. Jinak by v mnoha případech mělo platit: Pod Windows XP běhá také většina ovladačů Windows 2000. Možná tyto stránky nabízejí už také speciální beta ovladače pro XP.

Pozor: Informujte se předem, jestli XP podporují váš modem nebo vaši ISDN kartu. To samé platí pro neobvyklé SCSI zařízení.

2. Instalace začíná: Cesta k Windows XP

V zásadě máte při instalaci Windows XP ještě méně možností na ovlivnění průběhu instalace než u Windows 98/Me. XP nedávají uživateli ani možnost zvolit si, které základní programy chce nainstalovat. To platí jak pro plnou, tak i pro update instalaci. Celkem máte tři možnosti instalace XP: update, novou a

paralelní instalaci. Nová a paralelní instalace se v principu liší jen tím, že ve druhém případě musíte pro Windows XP zřídit vlastní diskový oddíl (partition).

3. Domácí úklid: Základní kámen pro stabilní Windows

Tento krok sice není nutný, ale přesto doporučený. Přezkoušejte nejprve váš pevný disk Windows programem Scandisk na chybné sektory a nechte je eventuálně Scandiskem automaticky opravit. Zvolte postup Start-Programy-Příslušenství-Systémové nástroje-Defragmentace disku. Prostřednictvím tlačítka Analyzovat se dozvíte, zda má ve vašem případě význam pustit se do někdy i mnohahodinové anabáze defragmentace disku. Pokud jí projdete, je váš pevný disk připraven na XP.

Vedlejším produktem defragmentace je zvýšení rychlosti, protože systém se po instalaci nachází na jednom místě. To usnadňuje práci čtecí hlavy: nemusí stále přeskakovat z jedné části pevného disku na jinou.

4. Moudrá opatrnost: Zajistit data - dříve než začnete.

Instalace nových operačních systémů se sice stále zjednodušuje, ale přesto počítače tu a tam z ničeho nic spadnou. Bylo by k zlosti, kdyby došlo ke ztrátě důležitých dat. Zálohujte proto všechna důležitá data na nějaké externí médium, např. na ZIP nebo CD-R. To platí také pro dopisy, elektronickou poštu a adresy. Ty můžete přes Outlook exportovat do souboru a uložit na externí médium.

Zálohujte na externí médium navíc také adresář "vlastních souborů". Windows tak uloží uživatelem uložená data, pokud ten nezvolí jiný adresář. Kromě toho je důležitý adresář "Oblíbené", který obsahuje odkazy (hyperlinks) na vaše oblíbené webové stránky. Zkopírujte jej také na vaše zálohovací médium. Později stačí tyto adresáře pouze zkopírovat do stejného adresáře. Stejně postupujte i u ostatních dat, které jste zálohovali. Tak zamezíte ztrátě dat.

5. Férově rozděleno: Darujte každému OS jednu paměťovou oblast (partition)

V případě nové instalace se nedoporučuje instalovat Windows XP ve stejné paměťové oblasti (partition) jako Windows 98 nebo Me. Vytvořte nejprve logickou paměťovou oblast (partition), na které poté budou XP sloužit. Na pevném disku byste měli pro jistotu počítat s 2 GB. Pro rozdělení na paměťové oblasti použijte nejlépe Partition Magic 7.0 od PowerQuestu, který je teprve v této verzi vybaven pro nový systém souborů. Tak si můžete být jisti, že budete později moci provést libovolné změny v paměťových oblastech.

6a. Instalace update: Pohodlná cesta pro nástupce

Update na XP Professional není pro domácí uživatele plánován. Přejít na Home edition Windows XP updatem se podaří pouze tehdy, pokud máte instalovány Windows 98 nebo vyšší. Uživatelé Windows 95 a Windows 3.1 se kompletní nové instalaci nevyhnou.

Uživatelé Windows 2000 a Windows NT 4.0 mohou analogicky updatovat pouze na Windows XP Professional. Kdo nemá chuť instalovat celé Windows znovu, pro toho je nejlepší update instalace. XP přitom převezmou nastavení starého systému a mohou být odinstalovány přes volbu "Přidat nebo odebrat programy". Již nainstalované programy, jako např. balík Office, běží po updatu dále bez problémů. Uvědomte si však, že tím také převezmete všechny osiřelé soubory, nepotřebné zápisy v registrech a jiné chyby. Dynamický update se již během instalace stará také o to, aby XP stáhly a integrovaly eventuální Bugfixes a Patches.

Pro dynamický update je předpokladem přístup na internet. Tak zajistíte, že budete mít stále to nejnovější.

6b. Nová instalace: Čisté řešení bez staré zátěže

Kdo s úspěchem nainstaloval Windows 2000, bude mít s instalací XP jen málo problémů. Uživatelé Windows Millennium to zvládnou také bez problémů - musí provést o mnoho méně nastavení než při jejich instalaci. Paralelní nová instalace je ideální pro uživatele, kteří si chtějí XP nejprve v klidu prohlédnout, aniž by na Windows XP hned přešli. XP se instaluje dobře vedle ostatních operačních systémů a vlastní potřebného bootmanagera - po instalaci čeká 30 sekund, než XP standardně spustí.

Instalace je jednoduchá: Nastartujte váš současný systém a vložte XP-CD, ten je schopen ostatně i bootovat. Setup je jasně strukturovaný, asistent provádí jednotlivými úkony. Kdo má strach, že bude muset všechna nastavení po nové instalaci udělat ještě jednou, může být klidný: XP nabízí asistenta, který na přání převezme konta elektronické pošty, bookmarky a jim podobné. Najdete jej v autostartmenu Windows XP-CD pod "Provést přídatné úkony/Přenést soubory a nastavení".

V průběhu instalace musíte vybrat paměťový oddíl (oblast diskové paměti - partition), na který

chcete nainstalovat XP. Dávejte ale pozor na to, abyste nevybrali paměťový oddíl, na nějž je nainstalováno Millennium nebo Windows 98, protože se tyto dva operační systémy na jedné diskové oblasti zřídkakdy snesou. V jednom z dalších kroků můžete konvertovat systém souborů na novou NTFS-5 verzi, která je v XP integrována.

Od té doby, co je na trhu Windows 2000, se znovu a znovu objevuje otázka, zda se má pevný disk formátovat FAT32 systémem, nebo systémem NTFS. Chip vám nabízí pomoc při rozhodování: FAT32: Velkou předností FAT systémů je jejich kompatibilita s jinými systémy. Zatím se s FAT32 snesou i systémy jako Linux nebo MacOS. Když tedy chcete pracovat s více systémy, doporučuje se použít FAT systém. Nevýhodou je chybějící podpora pro uživatelská práva, která je naproti tomu obsažena v NTFS.

NTFS: S NT souborovým systémem mohou Windows XP opravdu uplatnit své schopnosti v oblasti zabezpečení. Lze s nimi zakódovat pevné disky a přiřadit uživatelská práva. Pomocí několika málo úkonů tak zajistíte váš pevný disk proti cizím zásahům. Nevýhodou je chybějící kompatibilita s jinými systémy.

Po ukončení výběru budete vedeni následujícími body. Instalace je tím ukončena.

-377

Deset dobrých důvodů pro přechod na Windows XP

Stabilita: Novou architekturou ovladačů zlepšuje Microsoft stabilitu operačního systému.

Optika: Změnil se také vzhled operačního systému. Všechno je trochu pestřejší než předtím.

Software: Windows XP nabízí uživateli zdarma řadu programů, za které dříve musel platit.

Vypalování: Pro zálohovací kopie 1 : 1 už nepotřebujete žádné jiné vypalovací programy. Všechno je součástí Windows XP.

DVD: Prostřednictvím DVD-Encoder Packu přehrajete s Media-Playerem i DVD.

MP3: Uživatelé, kteří přecházejí z Windows 98, již mohou poslouchat hudbu MP3 bez jakéhokoliv dalšího softwaru.

Flash-5-Player: Tímto přehrávačem si můžete prohlížet multimediální formáty z internetu.

Znovuobnovení systému: Backup řešení, známé z Windows Me, je taktéž součástí Windows XP.

Firewall: Konečně si nemusíte dělat žádné starosti se zabezpečením vašeho počítače. Firewall chrání váš PC proti cizím přístupům.

Správa uživatelů: Díky optickým změnám je ještě jednodušší.

Co je doručeno Microsoftu?

Od té doby, co jsou známy plány Microsoftu na "aktivaci produktu", se hodně spekuluje, jestli zůstane zachováno soukromí uživatelů. Nikdo až do představení této nucené registrace nevěděl, jaké informace při aktivaci Bill Gates přesně obdrží. Zatím je však jisté, že Microsoft nedostane žádný detailní soupis hardwaru vašeho PC.

Při aktivaci produktu musíte odeslat přes internet nebo telefon Microsoftu padesátimístný kód. V tom je uloženo deset údajů o vašem počítači, jako např. model vaší CD-ROM jednotky. Padesát míst tohoto kódu ale nestačí pro zaslání přesného označení modelu. Takže si můžete být jisti, že Microsoft o vašem PC neví všechno.

Kolik hardwarových komponent můžete vyměnit?

Poté, co jste aktivovali Windows XP, můžete podle výrobce provádět bez nutnosti nové aktivace pouze nepatrné změny systému. Rozhodující je, jestli vlastníte notebook s rozšiřovací deskou (docking station), nebo normální PC. U notebooku s docking station můžete provést až šest změn, u desktopového počítače pouze tři.

Údaje, které Windows XP zjišťují a odesílají:

- * sériové číslo diskového oddílu s Windows;
- * MAC adresu síťové karty;
- * identifikační číslo CD-ROM;
- * identifikační číslo grafické karty;
- * identifikační číslo procesoru;
- * identifikační číslo pevného disku;
- * identifikační číslo SCSI adaptéru;
- * identifikační číslo řadiče IDE;
- * model procesoru;
- * velikost RAM.

Kdyby náhodou

Tak odinstalujete Windows XP

Pokud byste nebyli spokojeni s XP, máte samozřejmě možnost je znovu odstranit. Pro odinstalování je rozhodující, jak jste Windows XP instalovali - zda jako update, nebo jako novou instalaci.

Smazat update

Pro obnovení předešlého systému postupujte následujícím způsobem: Klepněte na "Start/Ovládací panely/Přidat nebo odebrat programy". Zvolte "Odinstalování Windows XP" a poté klepněte na "Změnit/Odstranit". V následujícím okně potvrďte hlášení pomocí "Dále". Všechno ostatní za vás zařídí program.

Smazat novou instalaci

Vložte CD Windows XP a spusťte Můj počítač. V následujícím instalačním menu zvolte "Opravit software". Tím se nahraje obnovovací konzola. Zadejte příkaz "FixMBR" a ukončete konzolu přes "Exit". Po novém spuštění bootuje již pouze operační systém, který zde byl nainstalován před Windows XP. Teď již musíte pouze zformátovat oblast diskové paměti pro XP.

Tweak XP

Tuning pro Windows XP

Pomocí Tweak XP změňte vzhled a chování Windows.

* Memory Optimization, Optimalizace paměti: Tímto seřadíte programy v paměti a zajistíte více místa pro software.

* Unnecessary Files, Nadbytečné soubory: S tímto nástrojem můžete smazat osiřelé soubory. Také volba "Odinstalovat programy" je k dispozici.

* Hardware Tweaks, Hardwarové triky: Zde vyladíte pomocí několika málo kroků vaši grafickou kartu, CD/DVD jednotku a základní desku vašeho PC.

* Windows Tweaks, Windows triky: Pod touto ikonou je ukryta spousta funkcí, s nimiž můžete změnit vzhled Windows XP.

* System Folders + Folder Protection, Systémový pořadač a ochrana pořadače: Pokud zvolíte tuto funkci, můžete změnit systémové adresáře, např. Moje dokumenty.

* File Shredder, Zničit soubory: Pomocí drag & drop zde můžete vymazat svá data. Tweak XP přepíše soubory, což je neodvolatelně zničí.

* Program Censorship, Cenzura programů: Dětská pojistka umožňuje uzamčení programů. Pouze ten, kdo zná správné heslo, má přístup.

* Zip File Doctor, Doktor souborů ZIP: Tato volba dovoluje vyzkoušet poškozené ZIP soubory na chyby a v nouzi opravit archiv.

* Delete Internet Explorer Cookies, Zničit cookies: Postupně se hromadí v počítači internetové cookies. Tyto soubory můžete tímto snadno vymazat.

* Ad Blocker, Blokování reklam: Tweak XP blokuje automaticky reklamní bannery na internetu, a tím zrychluje zobrazení vlastní webové stránky.

* Pop-Up Blocker: Tímto zamezíte, aby internetový prohlížeč automaticky otevíral okna, která obsahují reklamu.

Tweak XP si můžete stáhnout z <http://www.totalidea.de/frameset-tweakxp.htm>.

Obrázky Tweakui1.bmp až Tweakui4.bmp, stačí vyříznout lištu s nástroji vlevo a označit popisované nástroje. V případě potřeby dodám německý vzor - je to překlad.

Windows XP už hovoří česky

Zdalipak víte, že při lokalizaci Windows XP do češtiny bylo 1,3 milionu slov k přeložení v softwaru a 2,5 milionu slov v dokumentaci? Na zajímavosti související s lokalizací Windows XP jsme se zeptali Pavla Bartáka, člena lokalizačního týmu Microsoftu, Irsko.

Chip: Jak dlouho lokalizace operačního systému Windows XP trvala?

Pavel Barták (PB): Software jsme začali lokalizovat v srpnu loňského roku. Vlastní lokalizaci předcházela i určitá přípravná fáze, při níž jsme recyklovali texty z předchozích projektů, jako jsou

Windows 2000, Windows 98, Internet Explorer a Outlook Express. Celý proces lokalizace tedy probíhal souběžně s vývojem produktu. Lokalizace dokumentace však začala až na jaře letošního roku, a to zejména proto, že ke tvorbě dokumentace musí být produkt již v ustálené fázi.

Chip: Kolik má lokalizační tým členů a kolik z nich je Čechů?

PB: Na tuto jednoduchou otázku je odpověď velice složitá, protože na vlastní lokalizaci se podílí celá řada týmů, které však mohou pracovat souběžně na několika jazykových verzích. Již přímo v Redmondu je tým lidí, kteří produkt k lokalizaci připravují. Tady v Irsku se pak lokalizuje za podpory dalšího týmu. Tým builderů vytváří vlastní lokalizované buildy, které poté tým testerů testuje. Doufám, že po tomto úvodu vám již nezpůsobí šok fakt, že vlastní lokalizaci jsme dělali dva. Dokumentaci, která je dnes už výhradně v elektronické formě, překládala na zakázku česká firma.

Chip: Co děláte v Irsku pro zlepšení jazykové kvality lokalizace?

PB: Přímou tady v Irsku pracuje český terminolog, který má vysokoškolské jazykové vzdělání a velkou zkušenost z předchozích lokalizací. On bdí nad námi lokalizátory, kontroluje naši práci a tvoří pro nás závaznou terminologii. Kdokoli má jakékoli připomínky k českému jazyku použitému v našich produktech, může mu zaslat e-mail na adresu cestina@microsoft.com.

Chip: Neuvažuje se o tom, že by se práce na lokalizacích produktů převedly z Irska do České republiky?

PB: Tady v Irsku se lokalizuje zejména proto, že nejde jednoduchým způsobem produkt vzít a předat lokalizační firmě, která by pak dodala finální českou verzi. Vždy je důležité technické zázemí a přímá komunikace určitých týmů přímo s Redmondem. Koncentrace řady jazyků pod jednu střechu v určitých ohledech snižuje náklady. Většinu překladatelské práce pro Microsoft však již dnes dodávají české firmy. Lokalizace operačního systému je dnes spíš výjimka.

Chip: Komu byste přechod na Windows XP Cz doporučil a komu naopak ne?

PB: Doporučil? Všem známým a kamarádům. Vždyť jsem je dělal já, ne?

Chip: Jaké bude další vývojové stadium Windows? Kam se vývoj v oblasti operačních systémů Microsoftu ubírá?

PB: Není na tuto otázku trochu brzy? Podívejte se nejdřív na novinky v XP. Ale vážně - Microsoft samozřejmě připravuje nové verze svých produktů. Další verze bude pravděpodobně hodně zaměřená na komunikaci, mobilitu, podporu médií a jednoduchost používání.

Chip: Přidal byste na závěr nějaký tip pro uživatele Windows XP?

PB: Zkuste současně stisknout klávesu se symbolem Windows a klávesu L. Další tipy, informace a nástroje jsou k dispozici na webové adrese <http://www.microsoft.com/windowsxp/expertzone/>.

Chip: Děkuji za odpovědi.

Jiří Palyza